

РЕЗЮМЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО 2024

ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ В ПРОМЕНЕНАТА ОКОЛНА СРЕДА

НАЙ-ВАЖНО 2024 г.

Доклад за координирано правоприлагане
относно ролята на ДЛЗД

ЯНУАРИ

ФЕВРУАРИ

- Стартиране на действие по координирано правоприлагане относно правото на достъп
- Становище 04/2024 относно понятието „основно място на установяване“ на администратор

- Становище 08/2024 относно моделите „съгласие или плащане“, прилагани от големи онлайн платформи
- Приемане на стратегията за периода 2024—2027 г.

АПРИЛ

МАЙ

Становище 11/2024 относно използването на технологии за лицево разпознаване за рационализиране на пътническия поток на летищата

Избор на нов заместник-председател на ЕКЗД Г-н Здравко Вукич

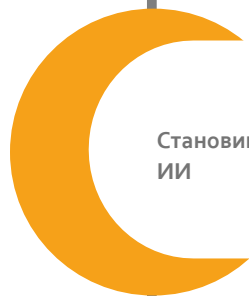
ЮНИ

ОКТОМВРИ

- Насоки относно легитимния интерес и първа среща на ЕКЗД с ОЗД на държави с решение относно адекватното ниво на защита
- Становище 22/2024 относно някои задължения, произтичащи от разчитането на обработващ(и) лични данни и подизпълнител(и)

Събития на заинтересованите страни относно моделите на ИИ и „Съгласие или плащане“

НОЕМВРИ

ВЪВЕДЕНИЕ

През 2024 г. ЕКЗД потвърди отново ангажимента си да защитава основните права на физическите лица на неприкосновеност на личния живот и защита на данните в бързо променящата се цифрова среда. Ключов етап беше приемането на новата стратегия на ЕКЗД за периода 2024—2027 г., в която се определят приоритетите на Комитета за укрепване на правоприлагането, насърчаване на спазването и справяне с нововъзникващите технологични предизвикателства. Стратегията е изградена около четири стратегически стълба: ефективно прилагане на защитата на данните, подкрепа за спазването на изискванията, засилване на сътрудничеството и насърчаване на защитата на данните в ерата на цифровите технологии.

ТЕвропейският комитет по защита на данните (ЕКЗД) продължи да играе централна роля в предоставянето на насоки и правни съвети, за да се гарантира последователното прилагане на Общия регламент

относно защитата на данните (ОРЗД) в цялото Европейско икономическо пространство (ЕИП). През 2024 г. броят на становищата, приети във връзка с механизма за съгласуваност съгласно член 64, параграф 2 от ОРЗД, значително се увеличи, като се подчертава значението на този инструмент за насърчаване на ранното съгласуване по въпроси с общо приложение.

За да подпомогне разбирането и изпълнението на задълженията за защита на данните, ЕКЗД разшири допълнително своите информационни дейности. Ръководството за защита на данните за малкия бизнес, чието начало беше поставено през 2023 г., беше достъпно на 18 езика и беше разработена нова поредица от резюмета на приети насоки, за да се помогне на лицата, които нямат експертни познания да се ориентират по ключови теми в рамките на ОРЗД.

Успоредно с това, Комитетът активно допринесе за междуинституционалното сътрудничество, като се ангажира с партньори от ЕС и международни партньори, включително Службата на Европейския съюз за изкуствен интелект и групата на високо равнище относно Законодателния акт за цифровите пазари. Тези усилия подчертават нарастващата роля

на Комитета във формирането на защитата на данните в една все по-взаимосвързана регулаторна среда.

1. СЕКРЕТАРИАТЪТ НА ЕКЗД

През 2024 г. [секретариатът](#) на ЕКЗД значително увеличи капацитета си да реагира ефективно на все по-динамичната регулаторна среда, като засили ключовата си роля за отстояване на правото на защита на данните.

Секретариатът осигурява цялостна аналитична, административна и логистична подкрепа за всички дейности на ЕКЗД. Той допринася, по-специално, за изготвянето на становища за съгласуване и документи с насоки, както и за управлението на съдебните спорове, като осигурява солидна подкрепа за всички дейности на ЕКЗД.

Забележителна област на развитие беше цифровата трансформация на Секретариата и подобряването на вътрешните информационни системи. Информационната система за вътрешния пазар (ИСВП) остана централна, като улесни над 5 644 процедури през годината, което представлява значително увеличение в сравнение с предходните години. За да се подобри потребителският опит, бяха въведени нови централизирани ресурси за обучение и видео уроци, с които се опростява достъпът до ИТ инструменти на ЕКЗД и се подобрява ефективното им използване от органите за защита на данните (ОЗД).

Секретариатът подкрепи Комитета в неговата междуинституционална работа, като си сътрудничи тясно с регулаторните органи на ЕС, като например Европейския комитет за иновации в областта на данните и Групата на високо равнище по Законодателния акт за цифровите пазари. Освен това ролята на Секретариата в подкрепа на Комитета за координиран надзор ([КНН](#)) нарасна с разширяването на задачите на КНН, по-специално в подготовката за надзор на критични широкомащабни информационни системи на ЕС, включително Визовата информационна система (ВИС) и Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ЕСИПР).

Прозрачността и отчетността продължиха да бъдат основни приоритети, като секретариатът разглежда 38 искания за публичен достъп до документи на ЕКЗД. Освен това през годината секретариатът организира над 530 заседания, което значително надвишава дейностите от предходната година.

Като се адаптира проактивно към променящите се технологични предизвикателства и регулаторни

отговорности, секретариатът на ЕКЗД подкрепи ефективното прилагане на ОРЗД и укрепи рамката за сътрудничество за защита на правата на неприкосновеност на личните данни в цяла Европа.

2. ЕВРОПЕЙСКИ КОМИТЕТ ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ — ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2024 Г.

През 2024 г. ЕКЗД значително засили ключовата си роля за гарантиране на последователното тълкуване и стриктното прилагане на правилата за защита на данните в цяла Европа. През 2024 г., на фона на бързия технологичен напредък и нарастващата сложност на цифровите технологии, ЕКЗД се справи с нововъзникващите предизвикателства пред защитата на данните чрез своята работа по приемането на насоки и други документи по механизма за съгласуваност. През цялата година Комитетът прие ключови становища, изчерпателни общи насоки и значими изявления относно важни законодателни промени. Тези мерки в голяма степен допринесоха за осигуряването на съгласувана регулаторна рамка, като по този начин оформиха европейската среда за защита на данните и укрепиха основните права на физическите лица на неприкосновеност на личния живот и защита на данните.

2.1 СТАНОВИЩА ПО ЛИНИЯ НА МЕХАНИЗМА ЗА СЪГЛАСУВАНОСТ

А Становища по член 64, параграф 1 от ОРЗД

През 2024 г. ЕКЗД издаде 20 становища съгласно член 64, параграф 1 от ОРЗД, в които се разглежда предимно одобряването на задължителни фирмени правила (ЗФП) за улесняване на сигурното международно предаване на данни в рамките на многонационалните дружества. Освен това Комитетът осигури яснота чрез становища относно проектите на изисквания за акредитация на сертифициращите органи и на органите за наблюдение на кодекса за поведение. Тези становища допринесоха за подобряване на еднаквото тълкуване и прилагане на стандартите на ОРЗД във всички държави членки.

Становища по член 64, параграф 2 от ОРЗД

През 2024 г. ЕКЗД прие осем становища по линия на механизма за съгласуваност съгласно член 64,

параграф 2 от ОРЗД, като по-долу са подбрани най-важните от тях

- [Становище 04/2024 относно понятието „основно място на установяване“ на администратор в Съюза съгласно член 4, параграф 16, буква а\) от ОРЗД](#) изясни критериите за определяне на основното място на установяване на администратора в рамките на ЕС. Това пояснение беше от решаващо значение, за да се даде възможност на органите за защита на данните да определят юрисдикцията точно и последователно съгласно член 4, параграф 16, буква а) от ОРЗД;
- В [Становище 08/2024 относно валидното съгласие в контекста на моделите „съгласие или плащане“, прилагани от големите онлайн платформи, се подчертават](#) съществените изисквания, за да се гарантира, че съгласието, предоставено от ползвателите, остава наистина доброволно и информирано, като по този начин се защитават индивидуалната автономност и избор;
- В [Становище 11/2024 относно използването на лицево разпознаване за рационализиране на пътникопотока на летищата \(съвместимост с член 5, параграф 1, букви д\) и е\) и членове 25 и 32 от ОРЗД\)](#) се подчертават критичните точки на [съответствие](#), като например задълженията за прозрачност, оценките на пропорционалността и строгите гаранции, необходими за защита на чувствителните биометрични данни и правата на неприкосновеност на личния живот на пътниците;
- [Становище 22/2024 относно някои задължения, произтичащи от разчитането на обработващ\(и\) лични данни и обработващ\(и\) лични данни подизпълнител\(и\)](#), предостави ясни насоки относно договорните споразумения, необходимите механизми за надзор и мерките за гарантиране на отчетността и спазването на ОРЗД по цялата верига за обработване на данни;
- В [Становище 28/2024 относно някои аспекти на защитата на данните, свързани с обработването на лични данни в рамките на моделите на ИИ](#) се подчертава необходимостта от прозрачност, надеждни механизми за информиране и постоянен надзор с цел смекчаване на рисковете за неприкосновеността на личния живот и отстояване на правата на субектите на данни.

2.2 ОБЩИ НАСОКИ

През 2024 г. ЕКЗД прие четири насоки, две от които бяха приключени след обществена консултация, започнала през 2023 г., като предостави ресурси в подкрепа на организациите за постигането и поддържането на съответствие с ОРЗД. По-специално в [Насоки 01/2024 относно обработването на лични данни въз основа на член 6, параграф 1, буква е\) от ОРЗД](#) бяха предоставени задълбочени разяснения, включително практически примери и методологии за оценка, и бяха препоръчани мерки, свързани с прилаганите процедури за гарантиране на баланса между законния интерес и правата и свободите на субектите на данни.

В [Насоки 02/2024 относно член 48 от ОРЗД](#) се разглежда всеобхватно трансграничното предаване на данни съгласно член 48 от ОРЗД, като се описват подробно необходимите мерки, оценки и механизми, които да гарантират, че предаването е в съответствие със стандартите на ОРЗД, като се обръща специално внимание на международното предаване на данни и съдебните и административните искания за достъп до данни. Насоките предлагат на организациите практически стратегии за сигурно и съвместимо управление на сложни международни потоци от данни.

Освен това ЕКЗД прие две допълнителни насоки след обществена консултация, като засили ангажимента си за прозрачност и сътрудничество със заинтересованите страни. Този приобщаващ подход подобри приложимостта и практичността на документите с насоки, като улесни спазването на изискванията от страна на предприятията от всякакъв мащаб.

2.3 ИЗЯВЛЕНИЯ ОТНОСНО РАЗВИТИЯТА В ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

През 2024 г. ЕКЗД допринесе за законодателния процес, като направи шест изявления:

- [Изявление 1/2024 относно законодателните промени във връзка с предложението за регламент за определяне на правила за предотвратяване и борба със сексуалното насилие над деца](#) разглежда предложения от Европейската комисия регламент по този критичен въпрос. Като признава значението на

борбата с такива престъпления, Комитетът подчерта необходимостта от мерки за пълно спазване на основните права, по-специално правото на неприкосновеност на личния живот и защита на данните. В изявлението се изразява загриженост относно потенциала за общо и неизбирателно наблюдение на личните съобщения и се призовава за пропорционалност и точност;

- [Изявление 2/2024 относно пакета за достъпа до финансови данни и плащанията](#), в което се подчертава необходимостта от всеобхватни механизми за защита на данните в бързо развиващия се сектор на финансовите технологии, гарантиращи доверието и сигурността на потребителите;
- [Изявление 3/2024 относно ролята на органите за защита на данните в рамката на Законодателния акт за изкуствения интелект](#) се застъпи за ясно разграничаване на задълженията, ефективни надзорни правомощия и подходящи ресурси, за да се гарантира, че ОЗД могат стабилно да поддържат стандартите за защита на данните в условията на нарастващо използване на ИИ;
- [Изявление 4/2024 относно последните законодателни промени във връзка с проекта на регламент за определяне на допълнителни процедурни правила за прилагането на ОРЗД](#) препоръчва прилагането на рационализирани процедури и предоставянето на ясни насоки за улесняване на бързите, ефикасни и последователни действия от страна на регулаторните органи при разглеждането на трансгранични случаи, като по този начин се гарантира по-силна защита на правата на физическите лица;
- [Изявление 5/2024 относно препоръките на групата на високо равнище относно достъпа до данни за ефективно правоприлагане](#) отговори на направените препоръки във връзка с достъпа до данни за целите на ефективното правоприлагане, като подчерта необходимостта от балансиране на засиления капацитет за обмен на данни със строги гаранции за поддържане на основните защити на неприкосновеността на личния живот;
- [Изявление 6/2024 относно втория доклад, свързан с прилагането на Общия регламент относно защитата на данните — насърчаване на междуйнституционалната съгласуваност и сътрудничество](#) отговори на втория доклад на

Европейската комисия относно прилагането на ОРЗД, като отчете положителния напредък и същевременно подчерта областите, в които е необходимо допълнително подобрение.

2.4 КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

През 2024 г. ЕКЗД запази проактивния си ангажимент със заинтересованите страни за повишаване на прозрачността, яснотата и ефективността на своите насоки. Ангажиран да гарантира, че насоките продължават да бъдат както уместни, така и практически приложими, Комитетът проведе целеви консултативни дейности през цялата година.

За седма поредна година ЕКЗД проведе годишното си проучване сред заинтересованите страни съгласно член 71, параграф 2 от ОРЗД, като събра важна обратна информация относно практическото прилагане на своите насоки. Основните заинтересовани страни, включително експерти по защита на данните и неприкосновеността на личния живот от академичните среди, специалисти от сектора и представители на неправителствени организации, активно допринесоха с информация относно ефективността и използваемостта на насоките. Анкетиранияте страни оцениха, по-специално, яснотата и практическата приложимост на насоките, като подчертаха значението им за опростяване на задачите, свързани със спазването на изискванията.

Освен това през 2024 г. ЕКЗД организира няколко специални прояви на заинтересованите страни, предназначени да насърчат открития диалог и взаимното разбирателство между регулаторните органи, представителите на промишлеността, организациите на гражданското общество и академичните институции. Тези интерактивни сесии предоставиха възможности за споделяне на опит, обсъждане на предизвикателствата и предлагане на подобрения на регулаторната рамка.

2.5 ПРЕДСТАВЯНЕ НА ЕКЗД В СВЕТА

През 2024 г. ЕКЗД участва в ключови международни форуми, които имаха за цел да насърчат стратегическото сътрудничество и да разгледат важни въпроси в областта на защитата на данните и неприкосновеността на личния живот.

Председателството на ЕКЗД допринесе за 34 изказвания на високо ниво през годината.

3. СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ПРАВОПРИЛАГАНЕ И ПРАВОПРИЛАГАНЕ ОТ ОЗД

През цялата 2024 г. националните органи за защита на данните (ОЗД) продължиха да играят решаваща роля за защитата на правата на физическите лица в областта на защитата на данните, като гарантираха последователно и ефективно прилагане на ОРЗД в цяла Европа. ЕКЗД улесни координираните действия и предостави целенасочена подкрепа за сътрудничеството в областта на правоприлагането.

3.1 ДЕЙНОСТИ НА ЕКЗД В ПОДКРЕПА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ОРЗД

ЕКЗД активизира усилията си за засилване на сътрудничеството между ОЗД чрез целенасочени инициативи, като стартира третото си координирано действие по правоприлагане, съсредоточено върху правото на достъп — ключова област на съответствие, определена съвместно от ОЗД. Освен това групата от експерти за подкрепа укрепи капацитета на ОЗД за правоприлагане, като предостави специализирани знания и улесни съвместни проекти, особено по отношение на сложни и нововъзникващи теми като изкуствения интелект, механизмите за съгласие в цифровите платформи и технологиите за разпознаване на лица.

През 2024 г. ЕКЗД подписа меморандум за сътрудничество с PEReN — междуведомствена служба, работеща в рамките на съвместен орган на френските министри на икономиката, културата и цифровите технологии. Това споразумение представлява важен етап в засилването на техническото сътрудничество за справяне с възникващите предизвикателства в областта на защитата на данните в цяла Европа. Освен това беше създадена работната група ChatGPT. Работната група се появи като съвместно усилие за преодоляване на пропуските, гарантиране на последователното прилагане на ОРЗД и справяне с уникалните рискове, свързани с дейностите по обработване на ChatGPT.

3.2 Д СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ОРЗД

ОЗД продължиха ефективното сътрудничество чрез ИСВП, като през 2024 г. бяха задействани общо 982 процедури, свързани с обслужването на едно гише (член 60 от ОРЗД), от които 485 завършиха с окончателни решения. Този подход на сътрудничество рационализира разрешаването на сложни случаи, насърчава регулаторната съгласуваност и гарантира стабилна защита на индивидуалните права в цяла Европа.

3.3 РЕШЕНИЯ СЪС ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ХАРАКТЕР

Отразявайки подобреното сътрудничество и засиленото изграждане на консенсус между ОЗД, през 2024 г. ЕКЗД не прие никакви решения със задължителен характер съгласно член 65 от ОРЗД и член 66 от ОРЗД. Липсата на такива решения подчертава ефективността на трансграничното сътрудничество на национално равнище.

3.4 ПРЕГЛЕД НА СЛУЧАИТЕ

През 2024 г. ЕКЗД възложи третия си тематичен преглед на правото на достъп като част от своята инициатива по линия на групата от експерти за подкрепа. Прегледите на случаите представляват преглед на решенията, приети в рамките на процедурата за обслужване на едно гише по определена тема. Целта на тези справки е ОЗД и широката общественост, включително специалистите в областта на неприкосновеността на личния живот, да получат представа за решенията, приети от ОЗД след процедури за трансгранично сътрудничество.

3.5 НАЦИОНАЛНИ СЛУЧАИ

През цялата година ОЗД активно упражняваха корективните си правомощия, за да гарантират спазването на ОРЗД в различни сектори в държавите членки. ОЗД са приложили мерки за разследване, ограничения на обработването, забрани и са наложили значителни парични санкции за значителни нарушения на ОРЗД. Тези действия по правоприлагане на национално равнище, подробно описани в годишния доклад, подчертават твърдия

ангажимент на ОЗД за защита на основните права на защита на данните и насърчаване на спазването в цяла Европа.

През 2024 г. ОЗД съвместно са наложили глоби в размер на над 1,2 милиарда евро. Подробна разбивка на глобите, издадени през 2024 г., може да бъде намерена в глава 3 от Годишния доклад, както и неизчерпателен списък на националните действия по правоприлагане.

.

ДАННИ ЗА КОНТАКТИ

Пощенски адрес

Rue Wiertz 60, B-1047, Брюксел

Адрес на бюрото

ул. Montoyer 30, B-1000, Брюксел